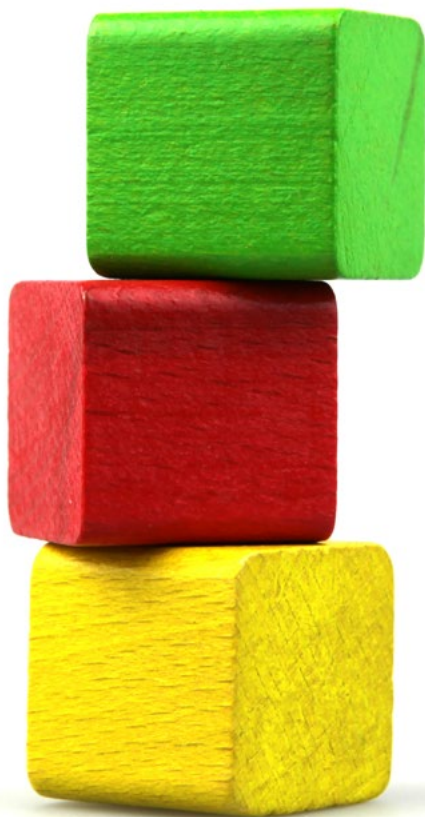

UDALAREN HAUR-ESKOLEN SAREAREN HEZKUNTZA-PROIEKTUA

UDAL GAI AK BILDUMA

UDALAREN HAUR-ESKOLEN SAREAREN HEZKUNTZA-PROIEKTUA

UDAL GAI AK BILDUMA

HEZKUNTZA ZERBITZUA
HEZKUNTZA ETA KULTURA SAILA

Vitoria-Gasteiz
Miri Meztzalea
Ciudad Educadora

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala

Udalaren Haur Eskolen Sarearen Hezkuntza proiektua talde lana izan da eta honako hauek hartu dute parte:

Vitoria-Gasteizko Hezkuntza Zerbitzua:

- Udalaren Haur Eskolen Sareko zuzendariak eta hezitzaileak.
- Lehen Hautzarorako Hezkuntza Ataleko teknikariak.

UPV/EHUko Hezkuntza eta Kirol Fakultateko (Arabako *Campus*) irakasleak:

Koordinatzailea: Aristizabal Llorente, Pilar. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila.

IkHezi UPV/EHU-GIU 15/29 Ikerketa Taldea:

- Koordinatzailea: Vizcarra Morales, Mª Teresa. Musika, Plastika eta Gorputz Adierazpenaren Didaktika Saila.
- Álvarez Uria, Amaia. Hizkuntzaren eta Literaturaren Didaktika Saila.
- Gamito Gómez, Rakel. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila.
- Garai Ibáñez de Elejalde, Beatriz. Heziketa Fisikoa eta Kirola Saila.
- Gómez Pintado, Ainhoa. Musika, Plastika eta Gorputz Adierazpenaren Didaktika Saila.
- Lasarte Leonet, Gemma. Hizkuntzaren eta Literaturaren Didaktika Saila.
- Lekue Rodríguez, Pablo. Musika, Plastika eta Gorputz Adierazpenaren Didaktika Saila.
- López de Arana Prado, Elena. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila.
- López Vélez, Ana Luisa. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila.
- Martínez Abajo, Judit. Musika, Plastika eta Gorputz Adierazpenaren Didaktika Saila.
- Tresserras Angulo, Alaitz. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila.
- Ugalde Gorostiza, Ana Isabel. Gizarte Zientzien Didaktika Saila.

ARGITARATZAILEA: Vitoria-Gasteizko Udala. 2020ko otsaila

EGILEA: Hezkuntza eta Kultura Saila / Hezkuntza Zerbitzua

MAKETAZIOA: La Debacle S.L.

INPRIMATZAILEA: Graficas Dosbi S.L.

ITZULTZAILEA: Aztiri Itzulpen Zerbitzuak

L.G.: LG G 00129-2020

www.vitoria-gasteiz.org/hezkuntza

AURKEZPENA

1990. urtean, Vitoria-Gasteizko Udala *Hiri Hezitzaileen Gutuna* idazten lagundu zuen tokiko gobernuetako bat izan zen. Hezkuntzaren garapena zoriaren esku utzi ezin delako ustean, *Hiri Hezitzailea* eraikitzeko oinarritzko printzipioak biltzen ditu *Gutunak*, eta pertsona orok hezkuntzarako duen eskubidean sakontzen du. Hezkuntza zentzu zabalean ulertu behar dela dio, bai ikasgelen barnean bai kanpoan eta *Hiri Hezitzailea* bizi eta eraikitzen duen pertsona bakoitzaren bizitza osoan garatzen den hezkuntza formala, ez formala eta informala den aldetik.

Hezkuntza-ekintzak gaur egungo gizartearen pluraltasunari, konplexutasunari eta etengabe gertatzen ari diren aldaketei erantzun behar die, eta aniztasunaren aberastasunari balioa emateko gai izango den hezkuntza sustatu behar du; horrekin batera, edozein diskriminazio motaren aurka egiteko eta berdintasuna eta gizarte-kohesioa sustatzeko tresna garrantzitsu izan behar du.

Hezkuntza Zerbitzuak, hezkuntzan espezializatutako udal-zerbitzua izanik eta Haur Hezkuntzako lehen zikloko bost eskola zuzenean kudeatzen dituela kontuan hartuta, hezkuntzarako eskubide unibertsala garatzen laguntzen du, bere hezkuntza-jarduera 0 eta 3 urte bitarteko haurrei zuzentzen baitie. Udalaren Haur Eskolek, gure udalerrian kokatutako Haurreskolak Partzuergoaren Haur Eskolekin batera, titulartasun publikoko Haur Eskolen Sare garrantzitsu bat eskaintzen diete Vitoria-Gasteizko herritarrei, kalitate handiko hezkuntza-zerbitzua garatzeko gai dena, bai eta familien eskura dagoen baliabide bat ere, beren bizitza pertsonala, familiakoa, soziala eta lanekoa uztartzeko.

Hasieratik, Udalaren Haur Eskolen Sarea aitzindari izan da Haur Hezkuntzako lehenengo ziklorako hezkuntza-zerbitzu gisa. 40 urte baino gehiagoko eskarmentuari esker, oso lan-ibilbide zabala du, eta lantalde finkatua eta aditua, zuzendaritzako langileek, hezitzaileek, sukaldaritzako ofizialek, teknikariek, administrariek eta zerbitzuetako langileek osatutakoa.

Eskoletako lanaren etengabeko hobekuntza ikusita, Hezkuntza Zerbitzuak Udalaren Haur Eskolen Sarearen Hezkuntza Proiektua berriro lantzea planteatu zuen. Hezkuntza Zerbitzuaren Plan Estrategikoan (2016-2022) aintzat hartu zen lanketa berri hori, eta Hezkuntza Proiektua egungo gizarte- eta arau-aldaketetara nahiz proposamen pedagogiko berrietara egokitzea izan du helburu plan horrek.

Eskoletako zuzendaritzako langileek eta hezitzaileek hartu dute parte lanketa horretan, Hezkuntza Zerbitzuko teknikariek batera eta Euskal Herriko Unibertsitateko (UPV/EHU) hezkuntzaren arloko irakasleen laguntzarekin. Erakunde hauetako hezkuntza-komunitate

hauen adostasuna bultzatu du: Haur Eskoletako Eskola Kontseiluak, Udalaren Haur Eskolen Sareko Eskola Kontseilua eta Udalaren Eskola Kontseilua.

Horrek guztiak balio handia ematen dio argitalpen honen bidez aurkezten dizuedan dokumentuari. Hezkuntza Proiektuak Udalaren Haur Eskolen Sarearen printzipio pedagogikoak eta hezkuntza-praktika zehaztuko ditu datozen urteetan, eta dagokion Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuaren bidez gauzatuko da eskola bakoitzean.

Estíbaliz Canto Llorente
Hezkuntza eta Kultura Saila zinegotzi ordezkaria

ESKERTZAK

Pertsona askok lagundu du Udalaren Haur Eskolen Sarearen Hezkuntza Proiektua berregiten. Haiei guztiei eskerrak eman nahi dizkiegu hurrengo urteetarako Sare horren printzipio pedagogikoak eta hezkuntza-praktika zedarrituko dituen dokumentu bat idazten laguntzeagatik.

Bereziki aitortzen dugu Udalaren Haur Eskoletako zuzendariak eta hezitzaileek dokumentu hori berregiten burutu duten lan garrantzitsua. Euren ekarpenak ezagutza sakonaren eta esperientzia zabalaren fruituak dira. Horrek, Sarearen Hezkuntza Proiektuari zorrotasun teorikoa emateaz gain, 0 eta 3 urte bitarteko haurrekin garatutako heziketa-praktika batean oinarritutako planteamenduak txertatu ditu, 40 urte baino gehiagoko ibilbidean atondutakoak.

Inportantea da azpimarratzea urte hauetan Udalaren beste sail eta zerbitzu batzuen laguntza eta elkarlana izan ditugula, baita lehen haurtzarorako hezkuntzan inplikaturako beste entitate eta agenteena ere. Horiek guztiek lan-sare egonkorra sortarazi dute eta Haur Eskoletako hezkuntza-praktika aberastu egin dute.

Halaber, aitortza egin nahi diegu Hezkuntza Zerbitzuko Lehen Haurtzarorako Hezkuntza Ataleko teknikariei, euren ekarpenengatik eta lan-prozesuari eman dioten bulkada, koordinazio eta jarraipenarengatik.

Era berean, bere lankidetzak eskertu nahi diegu UPV/EHUko Hezkuntza eta Kirol Fakultateko (Arabako *campusa*) irakasleei, Hezkuntza Proiektua prestatzean eskolei emandako laguntza eta babesagatik.

Gure esker ona baita Udalaren Haur Eskoletako Eskola Kontseiluak, Udalaren Haur Eskolen Sareko Eskola Kontseilua eta Udalaren Eskola Kontseilua eratzen duten pertsona guztiei, organo horietan aztertu eta kontrastatu baita, onartu aurretik, Hezkuntza Proiektuaren zirriborroa.

Ez dago zalantzarik prestatutako dokumentuaren kalitateak zerikusi zuzena duela bertan parte hartu duten guztien ardura, profesionaltasun eta ilusioarekin. Horregatik guztiagatik, bihoakie gure esker ona eta aitortza berriro ere horiei guztiei.

Reina Ruiz Bobes
Hezkuntza Zerbitzuko burua

AURKIBIDEA

SARRERA	9
1. PRINTZIPIO PEDAGOGIKOAK	15
1.1. Nola ulertzen dugu haurra?.....	15
1.2. Aniztasunarekiko arreta.....	16
1.3. Pertsona helduaren zeregina	17
1.4. Harremana eta parte-hartzea familiekin	18
1.5. Hizkuntzen tratamendua	19
1.6. Hezkidetza	20
1.7. Ingurumen-iraunkortasuna.....	21
2. HEZKUNTZA-PRAKTIKA	25
2.1. Harrera egiteko eta eskola-bizitzara ohitzeko aldia	25
2.2. Eguneroko bizitza antolatzen duten ardatzak.....	26
2.3. Jolaserako aukerak	28
2.4. Espazio eta material hezitzaileak	30
2.5. Antolamendua eta funtzionamendua.	32
2.6. Ebaluazioa.....	33
BIBLIOGRAFIA	37

SARRERA

Haur Hezkuntza da lehenengo hezkuntza-etapa. Alde horretatik, pertsona guztiek txikitatik duten hezkuntzarako eskubide unibertsalaren garapenean laguntzen du, eta, berdintasunean eta justizia sozialean oinarritutako planteamendu batetik, aukera-berdintasuna lortzeko elementu garrantzitsua da Haur Hezkuntza, edozein ezaugarri edo egoera pertsonal edo sozialengatik inor baztertu gabe eta desoreka ekonomikoak, sozialak, linguistikoak, kulturalak eta pertsonalak gainditzeko zeregina betez.

Lan-printzipio horrek esan nahi du Administrazioak, hezkuntza-eragileek, profesionalek eta hezkuntza-komunitatea osatzen duten pertsona guztiek honako printzipio hauek izan behar dituztela gidari: hezkuntza-inklusioa eta -ekitatea, aniztasunarekiko errespetua eta desberdintasunaren integrazioa; halaber, hezkuntza pertsonalizatua sustatuko dute, familiaren zeregina osatu eta konpentsatuko duena eta haurren ongizatearekin konprometituko dena.

Alderdi horiek, hezkuntzaren arloko arauetan jasota eta araututa geratzeaz gain, Hiri Hezitzaileen 1990eko Gutunaren babesa dute. Vitoria-Gasteizko Udalak gutun horren idazketan lagundu zuen, tokiko beste gobernu batzuekin batera.

Sortu zenetik, Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Eskolen Sarea aitzindaria izan da estatu-mailan nahiz autonomia-erkidegoen mailan 0 urtetik 3 urtera bitarteko haurrei hezkuntza-erantzuna emateko orduan. 40 urte baino gehiagoko eskarmentua du hirian, eta erreferentea izan da eta da Haur Hezkuntzako lehenengo zikloan. 2005. urtera arte, sarea hedatu egin zen, eta 17 ikastetxe izan zituen une hartan. 2009an, orduan zeuden 16 udal-eskoletatik, 11 Haurreskolak Partzuergoaren menpe gelditu ziren; partzuergo hori Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailari atxikita dago.

Udalaren Haur Eskolak Hezkuntza Zerbitzuaren barnean daude, eta Lehen Haurtzarorako Hezkuntza Atalak kudeatzen ditu zuzenean. Vitoria-Gasteizko bost zona edo auzotan kokatutako Haur Eskolen sare propioa eratzen dute. Hauek dira:

- Haurtzaro UHE, Alde Zaharrear.
- Lourdes Lejarreta UHE, Lakuabizkarra auzoan.
- Sansomendi UHE, Sansomendi auzoan.

- Zabalzana UHE, Zabalzana auzoan.
- Zaramaga UHE, Zaramaga auzoan.

2005eko apirilean, udaleko talde politikoek proposamen ordenatu eta egituratu batzuk adostu zituzten, “Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Hezkuntzako Eskolen Sarearen Hezkuntza Proiektuaren Oinarriak eta Printzipio Gidariak” dokumentua ekarri zutenak. Printzipio horiek Udalaren “Haur Hezkuntzako Eskolen Sarearen Antolakuntza eta Funtzionamendu Araudian” jasota geratu ziren. Araudi hori 2005eko uztailaren 29an onartu zuen udalbatzak.

Gizartean eta arauetan gertatutako aldaketen eta Udalaren Haur Eskolen sarearen dimentsio-namendu berriaren ondorioz, Hezkuntza Zerbitzuaren 2016-2022 aldirako Plan Estrategikoak Udalaren Haur Eskolen Sarearen Hezkuntza Proiektua berriz lantzea planteatu du, gogoeta egiteko eta parte-hartzean oinarritutako lanketa egiteko helburuarekin.

Euskal Eskola Publikoari buruzko otsailaren 19ko 1/1993 Legeko 46. artikuluan, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoko 121. artikuluan eta Haur Hezkuntzako curriculum zehaztu eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzeko abenduaren 22ko 237/2015 Dekretuaren garapenean aurreikusitakoaren arabera, ikastetxeek proposamen pedagogiko integral bat egin behar dute; proposamen horrek jarraibide orientatzaile nagusiak hartu behar ditu barnean, eta erreferentzia izan behar du hezkuntza-elkartearen esku-hartze prozesua koherentziaz zuzentzeko. Aipatutako Hezkuntzari buruzko Lege Organikoko 14.2 artikulua-
ren arabera, ikastetxeek Haur Hezkuntzaren izaera hezitzailea jaso behar dute proposamen pedagogiko horretan.

Haurrak eta nerabeak zaintzeko eta babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legean oinarrituta, 237/2015 Dekretuak ezartzen du Hezkuntza Proiektuak honako alderdi hauek jaso behar dituela: indarrean den ordenamendu juridikoan jasotako funtsezko printzipio, eskubide eta askatasunekin, eta, bereziki, aniztasunaren errespetuarekin eta inor ez baztertzearekin bat etorriko diren balioen arabera hezkuntza; tolerantzia, gizalegea eta bakearen kultura sustatzen dituzten balioetan oinarritutako hezkuntza; Euskal Autonomia Erkidegoaren errealitate soziala eta kulturala, bere aniztasun osoan, batik bat, Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza ofizialak ikasten direla bermatuz; gertuko kulturaren ezagutza, eta beste eremu batzuen aurreko jarrera irekia; ingurumen naturalaren eta orekatuaren errespetatua, garapen iraunkorrean oinarriturik; eta hezkuntza-behar bereziak dituzten ikasleak lehenestea.

Bestalde, abenduaren 17ko 297/2002 Dekretuak, Euskal Autonomia Erkidegoko zero urtetik hiru urtera bitarteko haurren Haur Eskolak arautzen dituenak, 3.2 artikulua indarrean izan zuen 2002-2003 eta 2003-2004 urteetan; artikulua horrek ezartzen du zero urtetik hiru urtera bitarteko haurren Haur Eskolek Hezkuntza eta Laguntza Proiektu bat idatzi behar dutela, eta familien parte-hartzea sustatuko dela berorren lanketa eta jarraipena egiteko garaian.

Erreferentziatzeko arau-esparruarekin bat eginez, gure funtsezko oinarriak eta printzipioak bilatu ditugu dokumentu honetan, bai eta sinesten dugun eta posible dela uste dugun hori ere. Haur Hezkuntzako profesionalen talde handi baten esperientzia handian eta jardun egokian oinarritzen da, eta praktikaren esperientzia hori haurrengan eta haurren premietan oinarritutako joera pedagogikoen (Emmi Pikler, Loris Malaguzzi, María Montessori) eta psikologia ebolutibo eta sozialaren oinarri teorikoei batzen zaie. Horrekin guztiarekin, printzipio pedagogikoen esparru komun bat osatu dugu, eskolaren bizitza osoa zeharkatuko duena eta gure hezkuntza-jardunbidea sostengatu behar duena.

Hauek dira printzipioak:

- Haurreenganako errespetua, izaki bakarra, autonomia eta parekoekin eta helduekin erlazionatuz bere nortasunaren eraikitzailea den heinean.
- Arreta pertsonalizatua, aniztasuna eta desberdintasuna aintzat hartzen eta balioesten duena, hezitzaileen bikotean oinarritutako lan-esparruan.
- Haurrek izan ditzaketen hezkuntza-premia berezien aurreko arreta, eta eskolako eguneroko bizimoduan normaltasunez integratzea.
- Aniztasuna eta desberdintasunaren aurreko errespetua aintzat hartzea, inklusioaren eta hezkuntza-ekitatearen printzipioetatik abiatuta.
- Hezkidetzeta eta harreman parekideak sustatzea, “0 indarkeria 0 urtetik” printzipioa aintzat hartuta.
- Eskoletako hezkuntza elebiduna, eguneroko zereginetan euskarari lehentasuna emanez eta haurren ama-hizkuntza aintzat hartuz.
- Erreferentziazko pertsonaren eta espazioen garrantzia eguneroko jardunaren hainbat unetan.
- Maitasunean oinarritutako giro lasaia, atsegina eta segurua sortzea, errespetuzko ekintza libre sustatuko duena.
- Familiei eta komunitateari irekitako eskola bat izatea, errespetutik abiatuta, harremana, parte-hartzea eta inplikazioa sustatuko dituen eta hezkuntza-praktika aberastuko duena.
- Ingurumen-iraunkortasuna, hezkuntza-praktika eta kudeaketa-printzipio gisa.

Hezkuntza Proiektua bi multzo handitan antolatzen da:

1. Printzipio pedagogikoak

- 1.1. Nola ulertzen dugu haurra?
- 1.2. Aniztasunarekiko arreta.
- 1.3. Pertsona helduaren zeregina.
- 1.4. Harremana eta parte-hartzea familiekin.
- 1.5. Hizkuntzen tratamendua.
- 1.6. Hezkidetzeta.
- 1.7. Ingurumen-iraunkortasuna.

2. Hezkuntza-praktika

- 2.1. Harrera egiteko eta eskola-bizitzara ohitzeko aldia.
- 2.2. Eguneroko bizitza antolatzen duten ardatzak.
- 2.3. Jolaserako aukerak.
- 2.4. Espazio eta material hezitzaileak.
- 2.5. Antolamendua eta funtzionamendua.
- 2.6. Ebaluazioa.

Aurkezten dugun Hezkuntza Proiektuak Udalaren bost Haur Eskolen sare baterako da. Proiektuaren lanketak eta onespenez fase hauek izan ditu:

- 2017. urtean, prestakuntzarako, ikerketarako eta ekintzarako prozesu metodologikoa garatu zen Udalaren 5 Haur Eskoletako zuzendariekin eta hezitzaileekin. Lan-prozesua EHUKo Hezkuntza eta Kirol Fakultateko (Arabako *Campus*) irakasleek zuzendu zuten. Gogoeta-prozesu hau dokumentu honetan jaso zen: “Udalaren Haur Eskoletako

hezitzaile eta zuzendarien parte-hartze prozesua, Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Eskolen Sarearen hezkuntza-proiektua egiteko”, 2017ko abendukoan.

- Dokumentu horretatik abiatuta, Udalaren Hezkuntza Zerbitzuko Lehen Haurtzarorako Hezkuntza Ataleko langile teknikoei “Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Eskolen Sarearen Hezkuntza Proiektu”aren proposamen bat landu dute 2019ko urrian, eta honako hauen esku utzi du, aztertu, hobetu eta adostu dezaten:
 - Haurtzaro UHEko Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 20an.
 - Lourdes Lejarreta UHEko Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 29an.
 - Sansomendi UHEko Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 20an.
 - Zabalgana UHEko Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 19an.
 - Zaramaga UHEko Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 26an.
 - Udalaren Eskola Kontseilua, 2019ko azaroaren 18an.
- Azkenik, 237/2015 Dekretuan ezarritakoari jarraiki, Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Eskolen Sareko Hezkuntza Proiektuaren proposamena Udalaren Haur Eskolen Sareko Eskola Kontseiluaren esku jarri zen, horrek aztertu eta onar zezan, eta data honetan jaso zuen onespena: 2019ko abenduaren 11n.

A black and white photograph showing a hand placing a small wooden cube onto a larger wooden base. The base has several geometric shapes, including a hexagon and a square, which are part of a Montessori-style educational toy. The background is blurred, showing more of the hand and the toy.

1. PRINTZIPIO PEDAGOGIKOAK

1.

PRINTZPIO PEDAGOGIKOAK

1.1. NOLA ULERTZEN DUGU HAURRA?

Gaitasuna duen izaki bakar, sortzaile, global, konplexu eta bere nortasunaren eraikitzaile gisa ulertzen dugu haurra, bere parekoekin eta pertsona helduekin erlazionatzeko beharra duena.

Izaki aktibo gisa ikusten dugu haurra, egiteko duen nahi horretatik ikasten duena. Jakin-mina, behaketa, esperimentazioa eta harridura erabiltzen ditu haurrak gainerako pertsonetikiko (helduak nahiz parekoak) eta inguru natural eta fisikoarekiko harremanean bere gaitasun guztiak aurkitzeko, bai eta bere (auto)ezagutza eraikitzeko eta bere emozioak kudeatzeko ere.

Loris Malaguzzik haurra ulertzeko modu desberdin bat erakutsi zigun: *“Haurrak diren horretatik abiatu behar dugu”*. Ikasteko eta komunikatzeko dituzten ehun moduez hitz egin zigun: *“Haurrak ehun hizkuntza ditu, ehun esku, ehun pentsamendu, pentsatzeko, jolasteko eta hitz egiteko ehun modu, entzuteko, harritzeko eta maitatzeko ehun modu, abesteko eta ulertzeko ehun alaitasun.”*

Etap honetan, bizi izandako guztia garrantzitsua da; izan ere, egun bakoitzak, harreman bakoitzak, esperientzia bakoitzak, etab. aztarna uzten du haurraren “oroimen emozionalean”, eta haren hazkuntzaren zati da betirako.

Haur Hezkuntzak hezkuntza-ahalmen handia du, haur askorentzat eta haien familientzat hezkuntza-sisteman sartzeko atea den aldetik. Etab horretan, euren bizitzako aldagatarik handiena esperimentatzen eta bizitzen dute, maila fisikoan, kognitiboan, emozionalean eta sozialean. Garapen global hori bermatzeko xedez, hezkuntza-zeregina haurren ongizatean oinarritu behar da, eta erantzun bat eman behar die haien beharrei, kalitatezko hezkuntza bilatzeko.

Helburuak:

- Haurren gaitasunen garapen autonomia sustatzea, haien ongizatea bermatuz, sentiberatasunean oinarritutako laguntzaren bitartez nahiz pertsona bakoitzaren banakotasuna

eta globaltasuna errespetatuko dituen kalitatezko hezkuntzaren bidez, hala, atxikitasun seguru baten eraikuntza bermatzeko.

- Haurren garapen fisikoa, kognitiboa, emozionala eta soziala erraztea, haien gaitasunak aitortuz eta askatasunean oinarritutako aukerak eta esperientziak emanez, alde batetik, beren jakin-mina aseko duen esploraziorako aukera izan dezaten eta, bestetik, parekoen arteko harremana gara dezaten, beren buruak hobeto ezagutzeko eta gainerako pertsonak ezagutzeko.

1.2. ANIZTASUNAREKIKO ARRETA

Aniztasuna naturala dela uste dugu, pertsonen bereizgarri bat. Pertsona bakoitzak ezaugarri bereziak ditu, garapen propioa eta errealitate, premia eta interes desberdinak. Aniztasunak alderdi asko hartzen ditu barnean: garapen-mailak, erritmo biologikoak, interesak, premiak, hizkuntza, kultura, familia-eredua, arlo sozioekonomikoa, harreman- eta ikaskuntza-estiloak, etab. Gure hezkuntza-elkarteko pertsona guztiei begiratu behar diegu, eta haiengana hurbildu behar dugu eta onartu egin behar ditugu, elkarrengandik ikasteko jarrera irekia, errespetuzkoa eta banan-banakoa izanik. Haur Eskolak gure inguruko pluraltasuna islatzen du, eta aniztasunak ematen digun aberastasuna baliatu behar du errespetua eta bizikidetzat lantzeko.

Hezkuntza-inklusioaren eta -ekitatearen printzipioek aniztasunarekiko arretaren aldeko lana sustatuko dute, gero eta nabarmenagoa baita gaur egungo gizarteetan, eta, beraz, gero eta beharrezkoa baita aniztasun hori aintzat hartzea. Azken helburua guztiontzako eskola bat lortzea da, aniztasunarekiko eta desberdintasunarekiko errespetutik.

Hezkuntza-inklusioaren eta ekitatearen printzipio horietatik soilik berma dezakegu pertsona guztien garapena, susta dezakegu hezkuntzaren kalitatea eta lagundu dezakegu hezkuntzarako sarbide unibertsala garatzen. Alde horretatik, hezkuntza inklusiboaren eta kalitatezkoaren bidean aurrera egiteko konpromisoa dugu, Haur Hezkuntzako lehenengo zikloan hezkuntza-ekitatearen printzipioa, aukera-berdintasuna eta diskriminazio eza oinarri hartuta, desoreka pertsonalak, kulturalak, linguistikoak, ekonomikoak eta sozialak orekatuko dituen elementuak izan daitezen.

Kulturarekin eta hezkuntza inklusiboko balioekin dugun konpromisoa onartzen dugu, bai eta hezkuntza-ekitatearen printzipioarekin duguna ere, gure hezkuntza-praktikan modu sistematikoa eta planifikatua izan daitezen: sarbidea, parte-hartzea, elkartasuna, bizikidetzat, komunikazioa, konfiantza, talde-lana, lankidetzat eta gatazken konponbide baketsua.

Eredu inklusibo honetan, askotariko errealitateei eta premiei erantzuteko garatu beharreko jarduketak zehaztu ditugu, eskuragarri ditugun baliabideak aintzat hartuz, hala, inklusioa haur guztiekin landu beharreko lan-metodologia izan dadin, kasu hauetan bereziki:

- Hezkuntza-premia bereziak dituzten haurren kasuan.
- Zailtasun sozialeko egoeran, zaurgarritasun sozio-ekonomikoko egoeran edota haur-babesgabetasun egoeran edo babesgabetasuna gertatzeko arriskuan dauden haurren kasuan.
- Beste kultura bat duten haurren edota beste herrialde batzuetatik iritsitako kasuan.

Haur Eskolan hasiera eskolatzearen hasiera dakarkie 0 urtetik 3 urtera bitarteko haurrari eta haren familiari. Beraz, gure esku dagoen guztia egin behar dugu aukera-berdintasunezko egoerari ez dauden edo hezkuntza-sisteman sartzeko zailtasunak dituzten haurrak eskolaratzeko,

bai eta garapen pertsonalean eta hezkuntza-garapenean zailtasunak modu goiztiarrean haute-mateko eta identifikatzeko ere nahiz hezkuntza-elkartean parte hartzeko. Hezkuntza-eragileen artean komunikatzeko bideak sortzea eta sendotzea suposatzen du horrek, bai eta gizarte-eragileekin ere, koordinatzeko eta lankidetzarako protokolo errealak eta eraginkorrak artikulatuz.

Helburuak:

- Haur bakoitzaren ezaugarriak eta premiak ezagutzea eta onartzea, eta ezaugarri eta premia horiei erantzutea, haurren gaitasunetan konfiantza izanik, aukera-berdintasuna eta justizia soziala sustatuko dituen hezkuntza-eredu inklusibo bat bultzatzeko.
- Desberdintasuna eta aniztasuna balioestea, guztiontzat aberasgarri den heinean.
- Hezkuntza-ekitatearen printzipioan sakontzea, hezkuntzarako sarbide unibertsala garatzen laguntzeko, Haur Eskoletarako sarbidean eta garapen pertsonalean eta hezkuntzan dauden desabantailak edo aukera-desberdintasunak arinduz.
- Haur Eskoletako haurren nahiz hezkuntza-elkarteko kide den edozein pertsonaren presentziari, ikaskuntzari, garapenari eta parte-hartzeari jartzen zaizkien hesiak haute-matea eta hesi horiek deuseztatze lan egitea.
- Komunikatzeko eta lankidetzarako barneko nahiz kanpoko sareak sendotzea, aniztasunari eta udalerriko 0 urtetik 3 urtera bitarteko haurrek dituzten premiei erantzun egokia ematen zaiela bermatzeko.

1.3. PERTSONA HELDUAREN ZEREGINA

Eskolan, pertsona helduen rola, oro har, eta hezitzaileena, zehazki, haurrak beren ikaskuntza-ren protagonista izan daitezen bultzatzea da, autonomiatik eta atxikitasun segurutik mundua esploratzeko, esperimintatzeko eta bizitzeko, gertuena duten horretatik urrutienara.

Hiru zutabe hauen gainean oinarritzen da hezitzaileen rola: lotura afektiboak, segurtasun emozionala eta laguntza. Lotura afektiboak funtsezkoak dira, laguntzaren bitartez segurtasun emozionala lortzeko. Joan-etorrien eta aurrerapausoen eta atzerapausoen prozesu jarraitua da, eta denbora, sentiberatasuna, entzutea, eta abar behar dira, koherentziaz jokatzuz beti.

– Lotura afektiboak ezartzea:

Eskolan, hezitzaileen eta haurren arteko harreman esanguratsuak eta afektiboak bultzatzen dira, eta parekoen arteko harreman-testuinguruak sorrarazten dira, esku hartu edo zuzendu gabe, koherentziaz, kontu handiz eta errespetuz jokatzuz.

Hezitzaileen rola norbanakoaren nahiz taldeen gogoetatik elikatzen da, bai eta hezitzaileen bikotean eta hezkuntza-taldean adostutako praktikatik nahiz familiekiko harreman etengabe eta hurbiletik ere.

– Segurtasun emozionala eskaintzea:

Haur bakoitzaren gaitasunetan sinesten dugu, eta haren garapena sendotzen dugu. Segurtasun-erreferente fisikoak eta emozionalak bihurtzen gara, gaitasun handiko pertsonak, beren garapenaren eta lorpenen protagonistak eta arduradunak izan daitezen.

– **Laguntzea, haien ongizatea bermatzeko:**

Paraleloan laguntzen dugu, haurren garapena inbaditu eta aurreratu gabe, atxikimendu segurua, potentzialtasun guztien garapena eta hezkuntza-elkarteko haurren eta pertsona helduen ongizatea bermatzeko.

Haurren ekimenak eta interesak errespetatzen ditugu, espazio pertsonala eta banakotasunak eraso edo murriztu gabe, desberdintasunak eta berezitasunak aintzat hartuz eta mugitzeko, afekturako, komunikatzeko eta abarrerako premiei erantzunez. Arreta pertsonalizatua eskaintzen dugu, prestasun, afektu, hurbiltasun eta entzute aktiboko jarrera mantenduz, taldearen ikuspegia bistatik galdu gabe.

Tutoreez gain, badira beren egunerokotasunean bitartekari diren beste pertsona heldu batzuk ere, hala nola zuzendaritzako langileak, sukaldeko, atezaintzako edo garbiketako langileak, hurrekin eguneroko eta hurbileko harremana dutenak. Ez dugu ahaztu behar, halaber, konstantea ez bada ere, esanguratsua dela eskolaz kanpoko langileen presentzia eta esku-hartzea, egiten dituzten ekarpenekin laguntzen baitute eskola-curriculumean (Vitoria-Gasteizko Arte eta Lanbide Eskola, Folkloreko Udal Akademia, Arabako Foru Aldundiko Arreta Goiztiarreko Zerbitzua, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Berritzegunea, Eusko Jaurlaritzako Ikusteko Urritasuna duten Ikasleentzako Baliabide-tegiak, hezkuntza-jarduerak egiteko kontratatutako enpresak eta erakundeak, etab.).

Helburuak:

- Segurtasun-erreferente izatea (fisikoa eta emozionala), harreman hurbilen eta esanguratsuen bidez; lagunduz, inbaditu edo aurreratu gabe.
- Hurrekin harreman afektiboa ezartzea, segurtasuna transmitituz eta haien jarduera eta autonomia errespetatuz, haurren garapen pertsonalean laguntzeko, eta haien beharretara egokitutako espazioak, materialak eta denborak eskainiz.
- Talde-lana eta beste erakunde batzuekiko lana sustatzea, ideiak eta irizpideak errespetatuz eta antolamendu eta funtzionamenduko adostasunak lortuz.

1.4. HARREMANA ETA PARTE-HARTZEA FAMILIEKIN

Haur Eskolak elkarte baten zati dira. Ingurune fisiko, natural, sozial eta kultural jakin batean kokatuta daude, non ekosistema horren elementu guztiak elkarrekin lotuta dauden. Hala, harremanen marko pribilegiatu bat dira, haurren arteko harremanena, helduen eta haurren artekoena, hezkuntza-taldeko pertsonen artekoena, hezkuntza-taldearen eta familien artekoena, eskolaren eta elkartearen artekoena, zentzu zabalenean.

– **Familiekiko harremanetik haiekin parte-hartzera:**

Familia da haurrak hazteko eta hezteko funtsezko lehenengo eragilea. Horregatik, oso garrantzitsua da familiak eskolako bizitzan inplikatzeko. Etengabe daude eskoletan, ez soilik fisikoki, baita, eta bereziki, gure eskoletako hezkuntza-erreferente gisa ere.

Familiekiko harreman hori ondo zaintzen dugu. Testuinguru hurbilak eta atseginak sortzeari ematen diogu lehentasuna, familiak gustura senti daitezen; horregatik, hezkuntzako inplikaziorako, parte-hartzerako eta elkarlanerako eguneroko eremuak nahiz eremu puntualak eskaintzen saiatzen gara. Begirada bera partekatzen ahalegintzen

gara, eta elkar onartu, aitortu eta laguntzean oinarritutako lan kooperatiboa gauzatzen, konfiantzazko eta lasaitasunezko giroan, non ardatz nagusia haurrak izango diren.

Familiak babesten, gaitzen eta ahalduztzen laguntzen dugu, beren seme-alabak zaintzeko eta hezteko gai direla senti dezaten. Halaber, garrantzitsua da familiek eskolak garatzen duen hezkuntza-ekintza balioestea. Bi eragileok harremanak ezartzeko eta esku hartzeko ereduak aztertzen, adosten eta ezartzen ditugu, hezkuntza-irizpide desberdinak izatea saihesteko.

Elementu asko zuzentzen ditugu eskolaren eta familiaren arteko harremana sendotzeko, batzuk formalagoak eta egituratuagoak, eta beste batzuk informalagoak eta egunerokoak: harrera egiteko eta elkar ezagutzeko denbora, sarrera-irteerak, bilerak, elkarriketak, lantegiak, eskolako jarduerak, Eskola Kontseiluan parte hartzea, etab. Dinamika horiek guztiek, lankidetzan eta konfiantzan oinarritutakoek, gure eskoletatik igarotzen diren familiak aberasten dituzte, eta seme-alaben heziketan eta eskolako parte-hartzean duten erantzukizuna areagotzen dute.

Helburuak:

- Hurbileko eta konfiantzazko harremana ezartzea familiekin, testuinguru atseginak sortuz, familiek ondo hartzen dituztela, balioetsi egiten dituztela eta gai direla senti dezaten, familia haurrak hazteko eta hezteko lehenengo eta funtsezko eragilea dela aitortuz.
- Familiek seme-alaben garapenari dagokionez itxaropen positiboak izan ditzaten laguntzea, hazkuntzarako balioetsua den informazioa trukatzeko guneak eta uneak sortuz, tutoreek, espezialistek eta familiek elkarrekin hausnar dezaten.

1.5. HIZKUNTZEN TRATAMENDUA

Gaur egungo gizartea eleaniztuna da. Euskal Herrian, 100 hizkuntza baino gehiago daude gaur egun, eta errealitate hori gure eskoletara iristen da. Hezitzaileok hizkuntza horiek aitortzen eta balioesten ditugu, errespetutik eta enpatiatik. Haur bakoitzaren ama-hizkuntza – etxeko hizkuntza – kontuan hartzen dugu, haur guztien identitateak taldean tokia izan dezan.

Hezkuntza elebidunaren esparruan, euskara, Euskal Herriko berezko hizkuntza den aldetik, eta gaztelania dira Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialak, eta apustu sendoa egiten dugu euskarak bizi duen egoera sozial desorekatua gainditzeko. Horregatik, euskarari lehentasunezko tratamendua bermatu behar zaio, desoreka hori gainditzeko, hala, komunikatzeko eta ikasteko eguneroko hizkuntza gisa erabiltzea bermatzeko ingurune egokia sortuz, eta, aldi berean, familiek hizkuntzarekiko duten borondatea kontuan hartuz. Elebitasun goiztiar baterantz aurrera egiteko eremu pribilegiatua da gurea.

Gizakiaren komunikatzeko eta pentsatzeko gaitasuna hizkuntzaren bitartez garatzen da. Pertsonak hizkuntza batean baino gehiagotan hitz egiteko gaitasunarekin jaiotzen dira, baina gaitasun hori garatzeko, beharrezkoa da komunikazio-asmo bat izatea. Hizkuntza guztiak beste pertsona batzuekiko harremanean barneratzen dira. Horregatik, etengabe entzuteko jarreran oinarritutako konfiantzazko harremanak sortzen ditugu eskolan.

Familiak eta eskolak erantzukizun hori partekatzen dugu, haurren garapen integrala lortu ahal izateko eta, horrela, hezkuntza-elkarte osoaren inplikazioa aitortzeko.

Tutoreok, haurrentzat erreferente garen aldetik, hizkuntza-testuinguru aberatsak eta ondo egituratuak lantzen ditugu, gure komunikazioetan kalitatea bermatzeko. Hitzezko komunikazioak (tonu-aldaketak, etenaldiak, etab.) nahiz hitzezkoak ez diren komunikazioak (aurpegierak, keinuak...) hartzen ditugu kontuan, esanahian oinarritutako testuinguruak sortuz.

Une guztiak onak dira hizkuntzak barneratzeko. Banakako harremanak nahiz errutinak une pribilegiatuak dira. Xede horrekin adosten ditugu oinarrizko irizpideak eta planifikatzen ditugu egin beharreko zereginak.

Helburuak:

- Neska-mutikoen EAEko bi hizkuntza ofizialetan komunikatzeko gaitasuna eskura dezatela bultzatzea, gaitasun eleaniztuna garatzeko oinarri izan dadin.
- Haurrek hizkuntza ikasteko orduan hezitzaileek eredu gisa betetzen duten zereginen sakontzea.
- Eskola komunikazio-gune bihurtzea, esanahietan aberatsa, argia eta ondo egituratua, non haurrak bi hizkuntza ofizialetan modu naturalean hitz egin ahal izango duen, haur bakoitzaren ama-hizkuntzarekiko errespetutik.
- Euskararen erabilera bermatzea harreman guztietan, bai barnekoetan (hezitzaileak, familiak, langile teknikoak) bai kanpokoetan (beste udal-zerbitzu eta erakunde batzuk), eta eguneroko zereginetan erabiltzen dela ziurtatzea.

1.6. HEZKIDETZA

Haur Eskolak espazio pribilegiatuak dira haurrak berdintasunean hezteko, hezkidetzaren printzipioetatik eta aniztasunarekiko eta desberdintasunarekiko errespetutik abiatuta, indarkeriarekiko zero tolerantzia eta gatazken konponbide baketsua sustatuz zero urtetik aurrera.

Hezkidetzaren azken helburua da genero-estereotiporik gabeko nortasuna eta garapen pertsonala erakitzea; generoaren araberako balioen, rolen, itxaropenen, interesen, espazioen eta abarren banaketa ezabatzea; zero urtetik aurrerako indarkeriarekiko zero tolerantzia eta gatazkak modu baketsuan konpontzea; eta harreman pertsonalak eta sozialak eraldatzea, genero-hierarkizazioa gaindituko duen berdintasun-esparru batean.

Hezkidetzan oinarritutako eskolaren eraikuntzan aurrera egiteko, hezkuntza-elkarte osoaren parte-hartzea behar dugu: haurrak, hezitzaileak eta familiak, funtsean, eta esparru guztietan hartu behar dute parte: plangintza, jarraipena eta ebaluazioa; hezkuntza-arreta; eta gaikuntza eta prestakuntza. Beraz, nahitaezkoa da gure egunerokoan prestakuntzarako eta gogoetarako eta ekintzarako eremuak txertatzea, alderdi asko alda baitaitezke: hizkuntza, dokumentuak, harreman pertsonalak, estereotipoak, aurreiritziak, emozioen adierazpena, autonomia, espazioen eta denboraren antolamendua, jolasak eta jostailuak, ikasgelako materialak, familien laguntza eta gaikuntza, etab.

Familiak, sozializaziorako eragile nagusia den neurrian, funtsezko zeregina betetzen du oinarrizko balioen transmititzailerik gisa, hala nola genero-berdintasunaren transmititzailerik gisa. Eskolak prozesu horretan laguntzen die familiei, eta babesa eskaintzen die beren seme-alaben

hazkuntzan eta heziketan, berdintasunezko balioak, jarrerak eta portaerak, errespetuzkoak eta erantzukizun partekatukoak, eskura ditzaten sustatuz.

Familiaren barneko erantzunkidetasuna lantzen dugu, eta, familiaren eta eskolaren esparruko erantzunkidetasun gisa ulertzeaz gain, gizonek etxeko erantzukizunetan eta seme-alaben zainketan eta heziketan nahiz elkarteko eta eskolako erantzukizunetan duten inplikazioarekin ere lotzen dugu. Haurren artean berdintasunezko harremanak lortzea da helburua, baina familiaren barneko harremanetan ere gauza bera lortu nahi dugu; horrez gain, berdintasunezko gizarte-ereduak eraiki nahi ditugu, gaur egun generoa arrazoi dela bizitzako hainbat esparrutan gertatzen diren desoreka- edo bereizkeria-egoerak gainditzeko.

Abiapuntu gisa, gure ustez, beharrezkoa da familiek beren seme-alaben hezkidetzari buruz dituzten ikusmolde inplizituen inguruko gogoeta partekatua egitea, eta seme-alabak hazteko eta hezteko erantzukizunetan eta zainketetan gizonezkoen berdintasunezko inplikazioa bultzatu behar dela azpimarratzen dugu. Hortik abiatuta, harreman pertsonal eta sozial berdinzaleagoa, baliabideen, boterearen, espazioen, zereginen, erantzukizunen eta abarren bakanaketa ekitatiboagoa egingo duena, berregiten lagun dezakegu.

Hezkidetzak aukera ematen digu genero-berdintasunean oinarritutako garapen pertsonala, familiarra eta soziala sustatuko duen gizarte-eredu berdinzaleago baterantz aurrera egiteko.

Helburuak:

- Hezkidetzan oinarritutako praktika sustatzea Haur Eskoletan, gogoetatik, berrikuspentetik, hobekuntzatik eta ekintzatik.
- Indarkeriarekiko zero tolerantzia eta gatazken konponbide baketsua sustatzea zero urtetik aurrera.
- Gizonen inplikazioa sustatzea seme-alabak hazteko eta hezteko orduan, bai eta eskolan eta hezkuntza-elkartean duten parte-hartzea ere.
- Familiak babestea eta gaitzea hezkidetzarekin, indarkeriarekiko zero tolerantziarekin eta gatazken konponbide baketsuarekin lotutako printzipioetan, baterako hezkuntzara zuzendutako familia-heziketan eta familia-harreman berdinzaleagoen eraikuntzan aurrera egiteko.

1.7. INGURUMEN-IRAUNKORTASUNA

Gizartearen, ekonomiaren eta ingurumenaren garapen iraunkorrarekiko dugun konpromisoa defendatzen dugu, gizarte bidezkoago bat eta planeta iraunkorrago bat eraikitzen laguntzeko, gure inguru hurbilenetik hasiz.

Gure balio, jarrera, gogoeta, bizimodu eta ekintza zehatzetatik abiatuta, ingurumena errespetatuko duten Haur Eskola iraunkorrak garatzeko konpromisoa hartzen dugu. Hezkuntza-elkarre osoaren inplikazioa eta partaidetza lortu nahi dugu, eta horren beharra dugu: haurrak, familiak, hezkuntza-elkartea, langile laguntzaileak (sukaldariak, atezainak eta garbitzaileak), udal-zerbitzuak, kanpoko talde profesionalak, kontratatutako enpresak eta modu batean zein bestean eskolako bizimoduan parte hartuko duen beste edozein.

Gure hezkuntza-praktika gero eta kontzientzia ekologiko pertsonal eta kolektibo handiagoaren isla da, eta ingurumen-irizpideak aplikatzen ditu hainbat alderditan:

- Instalazioak eta materialak. Ingurumena eta osasuna errespetatzen duten jostailuak eta apaintzeko edo instalazioetarako elementuak bilatzen ditugu. Honako hauen kontsumo eta erabilera arduratsua sustatzen dugu: materialak, argia, berokuntza-sistema, ura, papera, tinta, etab. Espazioen naturalizazioaren aldeko apustua egiten dugu. Eskola barruko zein kanpoko espazioetan berdeguneak sortzera eta mantentzera bideratzen ditugu gure ahaleginak.
- Hondakinen tratamendua. Hondakinen kudeaketan, hiru helburu ditugu: hondakin kopurua murriztea, berrerabiltzea, erabili eta botatzeko ohituratik irteteko, eta birziklatzea, ondoren aprobetxatzeko.
- Jangela ekologikoak, Udalaren Haur Eskolen Sarearen bereizgarri gisa. Elikaduraren, osasunaren eta ingurumenaren arteko lotura estua sustatzen dugu, eta elikadura osasuntsuago eta iraunkorrago baten alde egiten dugu horrela. Kalitatea bilatzen dugu elikagaian eta elikatzeko unean, hezkuntza-kalitatean eragin dezaten. Apustu irmoa egiten dugu ziurtagiri ekologikoa duten produktuetan eta sasoiko eta tokiko produktuetan oinarritutako elikaduraren alde.

Instalazioetan sukaldea duten hiru eskoletan egiten dituzte menuak, eta sukalderik ez duten beste bi eskoletara eramaten dituzte, ingurumen-iraunkortasuneko irizpideei jarraituz: eskolen arteko hurbiltasuna, ahalik eta gehien murriztea atmosferara isurtzen diren gasak, etab. Sukaldeko langileek, eskolako bizitzan guztiz integratuta daudenek, prestatzen dituzte menuak, elikaduran adituak diren pertsonen aholkuetan eta gogoeta eta prestakuntzako prozesuetan oinarrituta. Jangelak hezteko guneak dira, ikasteko guneak, eta haurrek hurbileko espazio gisa bizi ditzaten antolatuta daude.

Ingurumenarekin lotutako ohitura egokiak sortzen jarraitzeko eta jokatzeko jarraitzeko konpromisoa hartzen dugu.

Helburuak:

- Garapen iraunkorrerako planteamenduak txertatzea hezkuntza-praktikan, bai eta instalazioei eta materialei nahiz baliabideen eta horniduren (energia, ura, etab.) erabilerrari dagokienean ere.
- Ingurumenarekiko eta garapen iraunkorrekiko errespetuzko jarrerak eta portaerak sortzea haurrengan eta hezkuntza-elkartean.
- Hondakinak, materialak, eta abar murrizteko, berrerabiltzeko eta birziklatzeko ahalegin berezia egitea.
- Jangela ekologikoen eta sasoiko eta tokiko produktuen eskaintzan sakontzen jarraitzea.

A black and white photograph of a child's hands stacking wooden blocks. The child is wearing a striped long-sleeved shirt. The background is blurred, showing more blocks and a wooden chair. A green rectangular overlay is positioned in the lower right, containing the text '2. HEZKUNTZA-PRAKTIKA'.

2. HEZKUNTZA- PRAKTIKA

2.

HEZKUNTZA- PRAKTIKA

2.1. HARRERA EGITEKO ETA ESKOLA-BIZITZARA OHITZEKO ALDIA

Haurrek eta beren inguruko pertsonen inguru bakoitzaren berezitasunen eta pertsona bakoitzaren beharren arteko doikuntza bilatzen eta aurkitzen duten prozesuari buruz ari gara. Haurrek, haurren familiek eta eskolako hezitzaile-taldeak parte hartzen dugu prozesu horretan.

Haurra bere ohiko girotik bereizten da fisikoki eta emozionalki, eta parekoen inguru batean sartzen da; harreman emozional berri bat sortuko du, eta bertan, elkarerragiteko, adierazteko, esploratzeko eta esku hartzeko gai izango da. Nolabaiteko ezegonkortasun emozionala sortuko duten erreferentzia berriak aurkituko ditu, eta, beraz, jokabidearen gorabeherak naturalak izango dira. Beren emozioak adierazteko laguntasuna eta errespetua sentitu eta aurkitu behar dute.

Familia oso faktore garrantzitsua da eskolako harrera- eta barneratze-prozesua arrakastatsua izan dadin. Familiak, beren aniztasunean, errespetatuak eta ondo hartuak sentitzea nahi dugu. Sentimendu desberdinak edo kulpasentimenduak izan ditzakete, antsietatea senti dezakete bereizketaren aurrean, eta errespetua eta laguntza eskatuko du horrek. Familiaren jarrera eta haiek beren seme-alabei transmititzen dietena izango da, hein handian, aldi honetako garapenaren gakoa. Jarrera hori, halaber, eskolak familiekin duen harremanarekin lotuta egongo da. Hainbat unetan ezartzen dugu familiekiko komunikazioa eta harremana:

– **Lehenengo unea: eskolara iristea.**

Matrikulazio aurreko “ate irekien jardunaldia” ere hemen txertatzen dugu. Eskolako matrikula egiteko unea da, familiekin lehenengo bilera egiten dugu, eta hezitzaileen bikotearen eta familia bakoitzaren arteko elkarriketa ere egiten dugu; eskolan sartzeko lagungarria den aurretiazko beste edozein une ere hemen txertatzen da.

– **Bigarren unea: komunikazio zuzena eta egunerokoa.**

Prozesuaren jarraipena egiteko uneak dira, informazioa, ikuspegiak eta orientazioak trukatzeko. Denbora ematen diegu familiei sartzeko eta agurtzeko uneetan, presarik gabe eta giro lasaian.

– **Hirugarren unea: gogoeta eta balioespena.**

Prozesuaren garapenari buruz gogoeta egiteko uneak dira, eman beharreko pausoak birplanteatzeko uneak, esku hartzen duten pertsona guztien bilakaeraren arabera; hezitzaileen bikotearekin eta hezkuntza-taldearekin batera egiten da.

Gure aldetik, **hezitzaile-taldea** garenez, inguru berrian harrera egiteko denbora kontu handiz planifikatzen dugu, eskola poliki-poliki ezagutzen joateko baldintza espazialak, materialak eta pertsonalak ezarriz, norbanakoen prozesua errespetatuz eta familia bakoitzari harrera eginez eta bidean lagunduz. Ama-hizkuntza errespetatzen eta balioesten dugu, haurrak babestuta senti daitezen, euskararen erabilera sustatuz eta bermatuz, betiere. Lotura afektiboak eraikitzen ditugu, harremanak, begiradak, jarrerak, keinuak, besarkadak eta gutxikako harreman fisikoa zainduz, haurraren espazioa eraso gabe, poliki-poliki haurraren konfiantza geureganatuz, hurbiltasuna eta berotasuna erakutsiz, ahotsarekin lagunduz, irakurgaiak, abestiak eta abar erabiliz.

Harrerarako tarte eta eskola ezagutzeko denbora eskolan parte hartzen dugun pertsona guztiak eskolako zati aktibo sentitzen garenean amaitzen da.

Helburuak:

- Inguru atsegina eta segurua sortzea eskolan, banakotasunak, erritmoak eta premiak errespetatuz, hala, haurrak bere ongizatea bermatuko duen lotura afektiboa eta atxikimendu segurua ezar dezan eta harreman emozional berri bat landu dezan nahiz harreman horren bidez pertsona gisa bilakaera izan dezan.
- Lotura egokia ezartzea familiekin, errespetuan eta konfiantzan oinarritutako harreman erraza lortzeko bi noranzkoetan.
- Pertsona bakoitzaren prozesuari harrera begirunetsua egiteko aukera emango duten baldintza espazialak, materialak eta pertsonalak ezartzea.

2.2. EGUNEROKO BIZITZA ANTOLATZEN DUTEN ARDATZAK

Eskolako bizitza, egunerokoa, erregulari gertatzen diren errutina edo erritual batzuen inguruan antolatzen da. Harremanerako une pribilegiatuak dira, eta espazioan eta denboran errepikatzen dira. Haurrek ezagutu egiten dituzte, eta hor kokatzen dira eta gertatuko dena aurreratzen dute. Segurtasuna ematen die horrek esperimintatzeko, aurkitzeko, mugitzeko, komunikatzeko, erlazionatzeko, izaki autonomo gisa jokatzeko eta itxaroteko gai izateko. Aldi berean, malguak izatea behar dute.

Errutinen egunerokotasunak ez du heziketa-asmoa murrizten. Ezer ez da errepikakorra edo hutsala. Une, harreman eta zainketa guztiek balio hezitzaile berezia dute.

Egunerokotasuna antolatzen duten erritual horiek eskolako sarrerako eta irteerako uneei egiten diete erreferentzia, bai eta higienearekin, elikadurarekin eta atsedenearekin lotutako eguneroko zainketei ere.

a. Sarrerak eta irteerak

Maila emozionalean esangura handia duten uneak dira, eta eskolak modu egokian antolatu behar ditu.

Eskolara iristean, haurrak banan-banan hartzen dituzte hezitzaileek. Haurraren, familiaren eta eskolako hezitzaileen artean harreman pribilegiatuan oinarritutako uneak sortzen ditugu, ongi etorria adieraziz eta harrera eginez, izaki bakar eta desberdin gisa maitatuak eta aitortuak senti daitezten.

Eskolara sartzeko eta eskolatik irteeko orduak malguak dira, familien premiei erantzun ahal izateko eta erantzukizun pertsonalak, sozialak, familiarak nahiz lanekoak bateratzeko. Hala, haurrak lasai iristen dira eskolara, eta lasai alde egiten dute eskolatik. Elkarriketarako jarrera erlaxatuari esker, haurrak eskola eremu segurua dela sentitzen du.

Une honetan, funtsezko hiru alderdi azpimarratu behar ditugu:

- Erreferentziazko irudi baten garrantzia eskolara sartzekoan nahiz eskolatik irteerakoan.
- Giro lasaia eta atsegina sortzea.
- Familiekin egunero elkartzeko denbora eta toki bat izatearen bizipena.

b. Higieనేarekin, elikadurarekin eta atsedenearekin lotutako eguneroko zainketak

Higieనేarekin, elikadurarekin eta loarekin lotutako oinarritzko premiei erantzuteaz gain, hezi egiten dutenak dira. Aberastasun eta balio handiko une individualizatuak dira.

HIGIENEA

Haurrengana fisikoki hurbiltzeko modua zaintzen dugu, errespetutik beti, egingo duguna hitzez eta aurrez esanez, inbaditu gabe eta negoziatuz.

Honako balio hauek sustatzen ditugu higieనేarekin lotutako uneetan: autonomia, beste pertsonenganako errespetua, itxaroten jakitea, garbitasuna atsegin izatea eta giro erlaxatua izatea.

Haur bakoitzaren banakotasuna errespetatzen dugu, haurraren heldutasunaren eta esfinterrak kontrolatzeko erritmoen arabera, higieనేaren inguruan erritual batzuk sortuz eta sustatuz, eta maitasun handia emanez beti.

Gure ustez, higieనేak espazioa, materialak eta abar ere hartzen ditu barnean. Horregatik, aurreko horiek errespetatzea eta giro txukun eta garbia izatea bultzatzen dugu.

Eskola guztietan, ikasgela bakoitzetik sarrera zuzena duen higieనేerako gune bat dugu, eta oso modu positiboan balioesten da hori.

ELIKADURA

Elikadura elikagaiak jatea baino gehiago da. Harremanak egiteko, ikasteko eta sozializatzeo nahiz kulturarako unea ere bada. Jateko unea atsegina izan dadin ahalegintzen gara, janariarekiko eta janari-aniztasunarekiko gustua gara dezaten. Une horretan modu batean zein bestean esku hartzen duen oro aztertzen eta ebaluatzen dugu: pertsona helduen zeregina, haurraren eta haurraren erritmoaren errespetua, parte hartzen duten pertsonekin nahiz parekoekin harremana ezartzeko aukera (tutorea nahiz sukaldeko langileak), giro erlaxatua, autonomian aurreratzea, elikagai, testura eta zapore berriak ezagutzen hastea... Familiekin batera jarduteko jarraibideak zehazten ditugu.

Intolerantziak edo alergiak arrazoi direla, nahiz dieta berezi bat egiten dutelako, haurrek aukera izango dute elikagaietan dagoen aniztasuna esperimentatzeko.

Elikagaiak ekologikoak, sasoikoak eta hurbilekoak dira. Instalazioetan sukaldea duten hiru eskoletan egiten dituzte menuak, eta sukalderik ez duten beste bi eskoletara eramaten dituzte handik, garraio isotermino bidez.

ATSEDENA

Atsedena bizitzako oinarritzako premia dela ulertzen dugu, eta norbanakoen erritmoak errespetatu behar direla eta bakoitzaren autonomia sustatu behar dela.

Atsedena hartzen duten tokia zaintzen dugu (girotzea, tenperatura, zaratak), eta lokartzeo eta esnatzeo unea lasaia izateko ahalegina egiten dugu. Lotarako trantsiziorako erritual batzuek erlaxatzen laguntzen diezaiekete.

Helburuak:

- Haurren ongizatea bermatzea, eskolan giro lasaia egon dadin eta garatzeko aukera egoiak eskainiz, eguneroko jardueran kalitatezko testuinguruak sortuz.
- Ahalik eta arreta individualizatuena eskaintzea, zainketa pertsonalak antolatuz harreman atseginak eta maitekorrak ezartzeko haurrarekin nahiz haien parte-hartzea eta lan-kidetza sustatzeko.
- Familiekiko harremana egunerokoa, iraunkorra eta informazioa eta esperientziak trukatzeko gokia izan dadila lortzea.

2.3. JOLASERAKO AUKERAK

Azkeneko urteetan, Vitoria-Gasteizko Udalaren Haur Eskoletan, hezkuntza-zereginari aurre egiteko moduak bilakaera izan du, kanpoan eta nazioarteko panorama pedagogikoan gertatzen denaren aurrean begirada irekia izanik (Malaguzzi in Hoyuelos, 2006). Gaur egun, zeregin hori haurren banakako nahiz taldeko oinarritzako premiei zuzendutako arretara mugatzen da nagusiki. Hala, eguneroko sekuentziak, hala nola harrera, elikadura, higieena, atsedena eta agurra nahiz jolas librea dira eguneroko antolamenduen oinarriak eskoletan. Banakako nahiz taldeko jardueratik eta erritmotik abiatuta, jolas ireki, malgu eta autonomorako proposamen bat egiten da.

Proposatzen diren jolas-aukeren artean, jolas librea eta antolatutako proposamenak bereizten dira; ondoren zehaztu ditugu.

JOLAS LIBREA

Jolasa da jarduera garrantzitsuenetako bat 0 urtetik 3 urtera bitarteko etapan. Bizitzarako entsegu bat da, eta adierazteko, erlazionatzeko eta modu natural eta autonomoan ikasteko aukera ematen die haurrei.

Gure proposamenetan, haurren ulermenetik abiatzen diren bizipenen, esperientzien eta ezagutzen oinarri bat ematen ahalegintzen gara; haur bakoitza protagonista izan dadin; haurrek zertara jolas egin nahi duten eta nola aukeratzeko eta erabakitzeo eskubidea izan dezaten, segurtasun-esparru baten barnean eta haur bakoitzaren heltze-prozesua errespetatuz beti (Bonastre, 2008).

Jolas librean, taldeko tutoreok:

“Haurren jolasak elementu egokiz hornitzeko erantzukizun handia dugu; iradokizunetan, espaziotan eta materialetan aberatsa izango den giro bat ezartzekoa; haurrei laguntzekoa, beharrezkoa bada, jolasteko aukerak aberastuz; haurrei behatzekoa, hobeto ezagutzeko. Giroa diseinatzea da hezkuntzako esku-hartzearen lehenengo zutabea adin honetan. Giro pizgarria eta motibatzailea sortuko da, haurren esperientzia sustatzeko” (Sainz de Vicuña, 2010, 77. or.)

Horrek guztiak proposamen esanguratsuak eta egokituak diseinatzeko aukera emango digu, aurrera egiteko “erronkak” proposatuko dituztenak eta jakin-mina eta esploratzeko eta ikasteko beharra sortuko dituztenak. Planteamendu honekin batera muga egituratzaile batzuk izango dituzte beti, pertsona gisa hazten lagunduko dietenak.

ANTOLATUTAKO PROPOSAMENAK

Asteroko proposamenak

Eskoletan astero antolatzen diren proposamenak dira: plastikakoak, psikomotritzitatekoak, jolas heuristikoa, zentzumenen lantegiak, etab. Hezitzaileen bikoteak, haur bakoitzaren eta taldearen unearen arabera, proposamen horietan parte hartzeko kome-nigarritasuna erabakiko du.

Proposamen artistikoak

Eskolek esperientzia artistikoa bizitzeko aukera eskaintzen diete haurrei, haurren ehun hizkuntzak erabiliz (instalazioak, musika, antzerkia, dantza...) (Malaguzzi, 2005), materialak esploratzeko nahiz emozioak transmititzeko estetikoki zaindutako inguru batean.

Hezitzaileek prestatutako proposamenez gain, elkarteko beste hezkuntza-eragile batzuen esperientzia artistikoa gehituko diogu eskolako bizitzari hainbat programaren bitartez (Vitoria-Gasteizko Arte eta Lanbide Eskolarekin, Folkloreko Udal Akademiarekin eta artea eta lehen haurtzarora lotzen dituzten beste eragile artistiko batzuekin).

Familiekin partekatutako proposamenak

Eskoletako egunerokoan, harrerako edo agurreko unearen bidez gertatzen da familie-kiko harremana, eta jarrera irekia izaten dute haiekin partekatzeko proposamenen aurrean. Ikasturtean zehar, zenbait ikasgelatan familiak gonbidatzen dituzte ate irekietako jardunaldietara, edo lantegiak antolatzen dituzte, familiekin esperientziak beren seme-alabekin parteka ditzaten.

Beste proposamen batzuk

Ikasgelako edo taldeko jardueraz gain, ikasturtean zehar eskola osoari zuzendutako jarduera bereziak antolatzen dira, festa-egunen edo ekitaldi berezien ondorioz: Gabonak, inauteriak, Korrika, San Prudentzio, etab. Jarduera horiek aurrez prestatzen dira ikasgelan.

Helburuak:

- Jolasteko eta ikasteko proposamenak eta testuinguruak antolatzea, haurrek esperimentatzeko eta mundua ezagutzeko, erlazionatzeko, garatzeko eta modu autonomo eta seguruan ikasteko aukera izan dezaten.
- Premiak eta interesak errespetatzea, jarduerak norbanakoen eta taldeen ezaugarrien nahiz ikasturtearen uneen arabera egokituz eta segurtasuna emango dien laguntasuna eskainiz.

2.4. ESPAZIO ETA MATERIAL HEZITZAILEAK

Espazioen eta materialen planteamendua funtsezkoa da, eta gure eskoletako hezkuntza-praktika islatzen dute eta balioa ematen diete. Honako hauek egin behar dituzte:

- Jarduera librea sustatu: haurrek hartu behar dituzte erabakiak, eta haurrek jokatu, manipulatu, antolatu eta esperimentatu behar dute.
- Haurren askotariko gaitasunak garatzen lagundu (mugimenduarekin lotutakoak, intelektualak, komunikatzeko gaitasunak nahiz gaitasun afektiboak eta sozialak).
- Esperientzia esanguratsuak ahalbidetu, ikerketaren, aurkikuntzaren, sormenaren eta abarren bidez.
- Jolas autonomoa, askea eta sortzailea bultzatu, giro lasaian, kontzentratzeko aukera eman eta banakotasunak errespetatuz.

Bi elementuek oinarritzko ezaugarri batzuk partekatzen dituzte baita ere, seguruak, funtzionalak, malguak, polibalenteak, aberasgarriak etab. izan behar dutelako, eta egokiak izan behar dute, nahiz haurren adinaren, erritmoen eta premien arabera moldatutakoak.

Elementuen proposamen egokiak helburuak, edukiak, jarrerak eta balioak lortzea erraztuko du.

Espazioen eta materialen izaera hezitzaileak etengabe birplanteatzea eskatzen du. Aurretiazko plangintza nahiz aldian aldiko ebaluazioa egin behar dira.

a. Espazio hezitzaileak.

Eskolako espazioak antolatzeak hainbat premiari aldi berean erantzungo die, hurrek zer egin, nola egin eta norekin egin aukeratu ahal izan dezaten, eta, horrela, ekimena eta autonomia garatzen lagunduko du. Barneko nahiz kanpoko espazioak proposatzen ditugu, taldean jarduteko nahiz zainketa pertsonaletarako, ekintzak egiteko eta atseden hartzeko, entzuteko eta adierazteko, etab.

Espazio hezitzaileez hitz egiten dugunean, espazio fisikoez nahiz hezkuntza-harremanak antolatzen eta garatzen diren agertokiez nahiz testuinguruez ari gara.

Eskolako espazio guztiak hezitzaileak direla uste dugu, eta hezkuntza-elkartea osatzen duten pertsona guztiengan eragin dezaketela: familiak, haurrak, hezitzaileak, zerbitzuetako langileak. Horregatik, haurrak inguratzen dituen mundura irekitako bizi-espazioak sortzen ditugu: abegitsuak, ondo zainduak, txukunak eta gertukoak, betearen eta hutsaren nahiz hitzaren eta isiltasunaren arteko oreka bilatzen saiatuz, argi naturalari lehen-tasuna emanez artifizialaren aurretik, estetika zaindua, atsegina eta zentzumenentzat gustagarria lortzeko xedez.

b. Material hezitzaileak

Edozein objektu izan daiteke hezitzailea, manipulatzeko, behatzeko, ikertzeko, aurkitzeko, esperimintatzeko, imajinatzeko, mugitzeko eta abarrerako aukera ematen duenean, betiere. Material orok aukera emango die hurrei ikasteko, hurren hazkuntza-une-ko interesei erantzuten badie.

Irizpide etikoak eta estetikoak ezartzen ditugu materialak aukeratzeko orduan, gure hezkuntza-planteamenduekin koherenteak.

Askotariko materialak eta objektuak aukeratzen ditugu, guztiontzat aski izango direnak, erabilgarriak, etab.; hainbat egitura, kolore, tamaina eta formatakoak; jatorri naturalekoak, iraunkorrak; erositako jostailuak, norberak egindakoak edo familiekin emandakoak; hurrei beren gaitasun guztiak garatzeko aukera emango dietenak.

Materialak eskuragarri izan behar dituzte, jardueraren eta eguneko unearen arabera.

Ikasgelako nahiz espazio komunitarioaren altzariei dagokienez, funtzionalak izan daitezten eta kalitate estetikoak izan dezaten ahalegintzen gara.

Helburuak:

- Espazioak eta materialak hezkuntza-estrategia gisa planifikatzea eta erabiltzea, hurren aldaketa ebolutiboan eta emozionalen arabera egokituz.
- Espazioak nahiz materialak hezkuntza-elkartea osatzen duten kide guztien premien arabera egokitzea.

2.5. ANTOLAMENDUA ETA FUNTZIONAMENDUA.

Udalaren Haur Eskolak osotasun kohesionatu, koordinatu eta parte-hartzaile baten moduan antolatzen dira, eta horrela jarduten dute; honako kide hauek ditu:

- Udaleko Hezkuntza Zerbitzuko Buruzagitza.
- Udalaren Hezkuntza Zerbitzuko Lehen Haurtzarorako Hezkuntza Ataleko arduraduna, Udalaren Haur Eskolen Sarea bateratzen duena.
- Udalaren Hezkuntza Zerbitzuko Lehen Haurtzarorako Hezkuntza Ataleko psikopedagogoa eta hezkuntza-teknikaria.
- Eskola bakoitzeko zuzendaritzako kideak.
- Hezitzaileak: ikasgela bakoitzeko bi tutore (hezitzaileen bikotea) eta eskola bakoitzeko laguntzarako hezitzaile bat esleitzen dira.
- Bost hezitzaile, Udalaren Haur Eskolen Sarearen funtzionamendua sendotzen dutenak.
- Eskoletako sukaldeetako langileak.
- Atezainak eta garbitzaileak.
- Administrazio langileak.
- Udaleko beste sail edo zerbitzu batzuetako langileak: Gizarte Zerbitzuak, Folklore Akademia, Mantentze Lanak, Erreprografia edo inplikaturik dauden beste batzuk.
- Udalaren Haur Eskolen Sarearen hezkuntza-zeregina babesten duten erakundeak eta elkarteak: Arabako Foru Aldundiko Arreta Goiztiarreko Zerbitzua, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko Berritzeguneak, Ikusteko urritasuna duten ikasleak hezkuntzan barne hartzeko baliabideak, Euskal Herriko Unibertsitatea UPV/EHU, Mondragon Unibertsitatea, Vitoria-Gasteizko Arte eta Lanbide Eskola, etab.
- Familiak.
- Kontrataturako arte-konpainiak, elkarteak eta enpresak.

Hezkuntza-elkarte osoaren parte-hartzea bermatzen dugu, ondorengo gobernu-organoen eta parte-hartze organoen bitartez:

1. Udalaren Haur Eskolen Sareak Eskola Kontseilu bat du, eta horixe da parte hartzeko kide anitzeko organoa; honako hauek osatzen dute: Vitoria-Gasteizko alkateak edo horren ordezkariak, Udaleko Hezkuntza Zerbitzuko langileak, Haur Eskoletako zuzendaritzako langileak, administrazio eta zerbitzuetako langileak, familiak eta udalean ordezkaria duten talde politikoetako ordezkariak.
2. Udalaren Haur Eskola bakoitzean, honako gobernu-organo eta parte-hartze organo hauek daude:
 - Kide bakarrek: eskola bakoitzeko zuzendaria.
 - Kide anitzekoa:
 - Udalaren Haur Eskola bakoitzeko Eskola Kontseilua, honako hauek osatutakoa: eskolako zuzendariak, hezkuntza-ataleko zinegotziak edo horren ordezkariak, hezitzaileak, administrazio eta zerbitzuetako langileak eta familiak.
 - Hezitzaileen taldea, Udalaren Haur Eskolako hezitzaile guztiez osatutakoa.

Eskolan parte hartzen dugun pertsona guztiok elementu aktibo senti gaitezten eta lan koherentea garatzen dugula senti dezagun, funtsezkoak dira talde-lana eta koordinazioa, ikuspegi guztietatik begiratuta: zuzendaritzako langileak, hezitzaileak, teknikariak, sukaldeko langileak, administrazio eta zerbitzuetako langileak, familiak, kanpoko langileak, etab.

Hezitzaile-bikotearen bidez ikasgelan garatzen den lana da gure Haur Eskolen Sareko adierazgarrietako bat. Beste pertsonarenganako errespetutik sortzen dira ilusioa eta ideien trukea, epaitzeko edo oreka galtzeko beldurrik gabe, egunerokotasuna aberastuz, zentzu guztietan. Adostutako eta koordinatutako lana da, lankidetzan egiten dena eta haurren ongizatea bermatzen duena. Hezitzaileen bikotearen barnean elkarlanean aritzeko modu bat lortzeko informazioa eta plangintza partekatzeak uneak eskatzen ditu. Astero, ordubete izaten dugu bikotearekin batera lana koordinatzeko.

Hezkuntza-taldeak lan koordinatu bat egiteko interesa eta beharra partekatzen du, gure hezkuntza-praktikari kohesioa eta kalitatea eransteko. Bilerak antolatzen ditugu astean behin edo hamabostean behin, aurrez zuzendaritzarekin, ikasgelako tutoreekin eta hezitzaile laguntzaileekin adostu ondoren. Hainbat eduki lantzen ditugu: gure hezkuntza-jarduera planifikatzea eta ebaluatzea, eskola kudeatzeko eta antolatzeko erabakiak hartzea, esperientziak, praktikak eta ideiak trukatzeko, komunikazioa, hausnarketa, etab., betiere jarrera positiboa, errespetua eta laguntza, lankidetzak, konfiantza eta askatasuna izanik.

Lan koordinatua egiteko ildo horri eusten diogu Udaleko Hezkuntza Zerbitzuko talde teknikoarekin ditugun harremanetan, eskola bakoitzeko zuzendaritzaren bitartez. Bilera-egutegi bat adosten dugu hamabostean behin gutxienez.

Helburuak:

- Hezkuntza-elkarteko estamentu guztien parte-hartzea sustatzea, Haur Eskolen Sarearen funtzionamendu onena eta, bide batez, hezkuntza-kalitatearen hobekuntza bermatzeko.
- Talde-lana sustatzea, helburu komunak, lan-prozesuak eta ebaluazio-prozesuak definitzeko, pertsona guztiak aberastuko dituen planteamendu batetik.

2.6. EBALUAZIOA

Ebaluazioa hezkuntza-prozesuaren zati dela uste dugu. Hainbat teknikaren bitartez, hala nola behaketa zuzena eta sistematikoa edo elkarrizketak, haurrei beren garapen harmonikoan laguntzeko eta hezkuntza-praktikaren eta inguruaren etengabeko hobekuntza sustatzeko beharrezko informazioa jasotzen dugu.

Izaera globala eta jarraitua du, prestakuntzazkoa, familiekin partekatzen dugu, eta azken helburua hezkuntza-hobekuntza da.

Ebaluatzea ikaskuntzarako eta gogoetarako jarduera kritiko bat da, eta etengabe gure zereginaz galdetzeraz eramaten gaitu; halaber, errealitatearen konplexutasunaz kontziente izateko aukera ematen digu.

1. Zer ebaluatzen dugu?

“Ebaluazioaren ñabardura garrantzitsuenetako bat ebaluazio-objektuaren definizioa da” (Barandiaran eta Larrea, 2016, 52. or.)

Hezkuntza-prozesu guztia, ebaluazioa bera edo Hezkuntza Proiektua, ebaluagarriak dira.

Ebaluazioak prozesuan inplikaturako eragile guztiei egiten die erreferentzia: haurrak, hezkuntza-praktika eta ingurua.

HAURRAK

Haur bakoitza desberdina eta berezia da. Guri dagokigu haur bakoitza ezagutzea eta haren banakotasuna aitortzea, bakoitzaren esperientzia pertsonalak eta sozialak aintzat hartuz eta haur hori inguratzen duen globaltasuna ere kontuan hartuz. Ebaluazioa erabiltzen dugu haurraren ongizate fisikoa, psikologikoa, afektiboa eta soziala lortzeko, poliki-poliki autonomia pertsonala garatzeko aukera izan dezan.

HEZKUNTZA-PRAKTIKA

Banaka, bikoteka nahiz taldean garatzen dugun hezkuntza-praktikaren hobekuntza dinamiko eta etengabeko prozesu gisa ulertzen dugu ebaluazioa.

Proposamenak norbanakoen nahiz taldeen ezaugarrien eta premien arabera nola egoitzen diren balioesten dugu, bai eta kokatzen diren errealitatearekiko koherenteak diren ere. Jasotako informazioaren arabera eta gogoeta-prozesuen bitartez, gure praktika birplantea dezakegu eta erabakiak har ditzakegu.

INGURUA

Azkenik, ezin dugu ahaztu inguruak hezkuntza-prozesuan duen eragina. Alderdi ugari aztertzen eta ebaluatzen ditugu aldian-aldian:

- Eskolaren testuinguru fisikoa eta soziala, eta eskaintzen dituen aukerak.
- Espazioen eta materialen kokapena, bai eta haien funtzionaltasuna ere.
- Jardueren tenporalizazioa.
- Familiekiko harremana, eta haien parte-hartzea eta inplikazioa.
- Hezkuntza-elkarteko pertsonen arteko harremanak.

Horrek guztiak inguratzen gaituen errealitateaz jabetzeko beharrezko baliabideak eskaintzen dizkigu, hala, oztopoak gainditu ahal izateko eta gure inguruak eskaintzen dizkigun aukerak baliatzeko (Barandiaran eta Larrea, 2016).

2. Nola ebaluatzen dugu?

BATERAKO EBALUAZIOA EBALUAZIO-PROZESU GISA

Hezitzaileen bikotea arduratzen da hezkuntzako alderdiak ebaluatzeaz, eta elkarrekin egiten dute zeregin hori. Errealitate beraren gaineko begirada partekatua da. Behaketa zehatzagoa egiten da, eta jarduketa-proposamen espezifikoak sustatzeko aukera ematen da.

ten du, guztion garapen integrala bermatzeko; halaber, proposamen horiek ebaluatzeo aukera ematen du.

Baterako ebaluazioa eraginkorra izan dadin, koherentea izan behar du programatutako helburu pedagogikoekin. Modu berean, baterako ebaluazioa positiboa izan dadin, konfiantzan, komunikazioan, koordinazioan eta adostasunean oinarritu behar du, ebaluazioaren xedea ahaztu gabe inoiz.

Azkenik, baterako ebaluazioak zeregin garrantzitsua betetzen du familiaren eta eskolaren arteko harremanean. Hezitzaileen bikoteak erregistratutako datuak lagungarriak izango dira familiekin informazioa trukatzeko orduan.

AUTOEBALUAZIOA, HOBEKUNTZARAKO GAKOA

Gure alde ahulak eta sendoak aitortzeko eta egindakoaz eta egiteke dugunaz jabetzeko aukera baten moduan planteatzen dugu banakako nahiz taldeko autoebaluazioa. Gure zereginaren espiritu kritikoa eta gogoetatsua sustatzen dugu, eta hezkuntza etengabe aldatzen ari den prozesua dela onartzen dugu; prozesu horrek errutinatik aldentzea eskatzen digu, eta banakako nahiz taldeko gogoetatik sortutako planteamendu berriak txertatzera behartzen gaitu. Azken batean, berritzea da gure zeregina. Autoebaluazioa eguneroko zerbait bihurtzen denean, gure hezkuntza-kalitatearen etengabeko hobekuntzarako bidea bermatzen dugu.

EBALUATZEKO TRESNAK

0 urtetik 3 urtera bitarteko etapan, behaketa da ebaluatzeo funtsezko teknika, baina ez ditugu beste teknika batzuk baztertu behar, hala nola solasaldia edo elkarrizketa (Sáez eta Clemente, 2005). Gertaera natural bat edo jokabide bat behatu nahi denean, batzuetan behatzailearen pertzepzioak ez dira nahikoa, eta beharrezkoa da behaketa hori hainbat tresna erabiliz osatzea edo sendotzea:

- Entzute aktiboa.
- Deskribapenak.
- Oharrak: gertaeren eta arazoen erregistroa.
- Ikus-entzunezko materiala: argazkiak eta bideoak.
- Elkarrizketak familiekin.
- Etab.

3. Noiz ebaluatzen dugu?

Ebaluazioaren garrantzia eta etekinetan oinarrituta, argi dago denboran luzatzen den prozesu bat dela. Informazioaren erregistroa eta trukea une puntual batzuetan egiten bada ere, hemen aipatutako alderdi guztien behaketa eta ebaluazioa etengabea da. Modu horretan soilik izango da ebaluazioa jarraipenerako eta hobekuntzarako tresna bat.

Edozein ebaluazio-prozesuren hasieran, abiapuntu dugun unearen ezaugarriak eza-gutzeko aukera emango digun ebaluazio diagnostikoa egiten dugu. Zalantzarik gabe, fase honetan identifikatutako guztiak helburu jakin batzuk zehazten ditu, eta prozesua-

ren ebaluazioa errazten du. Ondoren, behaketa sistematikoari esker, ebaluazio formatiboak prozesua bera objektiboki ezagutzeko aukera emango digu, gure praktika egokitu eta hobetu ahal izateko. Azkenik, azken ebaluazioa funtsezkoa da prozesu osoaren emaitzak balioesteko (Lleixá, 2000).

Helburuak:

- Ikasturtearen hainbat unetan sistematikoki egitea baterako ebaluazioa (hezitzaileen bikotean), programatutako helburu pedagogikoekiko koherentziari eutsiz beti.
- Hezkuntza-praxia eta horren ingurua modu jarraitu eta bateratuan autoebaluatzea (hezkuntza-taldea), hezkuntza-prozesuaren hobekuntza sustatzeko, ezagutzen eta praktiken trukea eta erregistroa bultzatuz.

BIBLIOGRAFIA

- Arizaga, E. (2010). "Pikler-Loczy Institutua: Haur Hezkuntza erreferentea". *Hik Hasi*, 146. zk., 9-15.
- Arnaiz, V. (2013). "La adaptación de los niños y sus familias en las Escuelas Infantiles de Menorca: Un proceso diseñado e implementado a partir de la formación de docentes y familias". *Revista Latinoamericana de Educación Infantil*, 2(1) zk., 71-79.
- Barandiaran, A. eta Larrea, I. (2016). "Ebaluazioa Haur Hezkuntzan. Paradigma aldaketa". *Hik Hasi*, 29. zk.
- Bonastre, M. (2008). "Aulas de 0-3 años preparadas para el movimiento". Hemen: "Construir la escuela a partir del niño". *Perspectivas Educativas en 0-3*, 63-70, Udalaren Haur Eskolen 4. Prestakuntza Jardunaldiak. Madril.
- Booth, T. eta Ainscow, M. (2015). *Guía para la Educación Inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares*. FUHEM eta OEI. Madril,
- Bowlby, J. (1993). *El apego y la pérdida*. Paidós. Bartzelona.
- Cabeza Leiva, A. (2006). "Importancia de la coeducación en los centros educativos". *Pedagogía Magna*, 8. zk., 39-45.
- Hiri Hezitzaileen Gutuna, Nazioarteko VIII. Kongresuaren berrikuspena (2004). Genova.
- Ceppi, G. eta Zini, M. (ed.) (2009). *Niños, espacios, relaciones: metaproyecto de ambientes para la infancia*. Red Solare. Argentina.
- Haurren eskubideei buruzko Hitzarmena, 1989ko azaroaren 20koa, hezkuntza-kalitatea hobetzeko. Estatuko Aldizkari Ofiziala, 295. zk., 2013ko abenduaren 10ekoa, or.: 97858-97921.

- Davoli, F. (2008). "Construir la escuela a partir del niño: la perspectiva de Reggio Emilia". Hemen: "Construir la escuela a partir del niño". *Perspectivas Educativas en 0-3*, 50-55. or. Udalaren Haur Eskolen 4. Prestakuntza Jardunaldiak. Madril.
- Elorza, C. eta Luna, F. (2015). "Entrevista a Noemí Beneito: "Los bebés necesitan momentos de relación intensa y momentos de separación". *Aula de Infantil*, 81. zk., 29-32.
- Escuelas Infantiles de Reggio Emilia (1995). *De viaje con los derechos de las niñas y los niños*. Asociación de Maestros Rosa Sensat-Reggio Children. Bartzelona.
- Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseilua (2008). "Ikasle euskaldun eleanitzak sortzeko. "Hizkuntzak irakatsi eta ikasteko markoa EAEn" legearen garapenerako euskararen gizarte erakundeen kontseiluaren proposamena".
- Friedman, S.L. eta Boyle, D.E. (2008). "Attachment in US children experiencing nonmaternal care in the early 1990s". *Attachment eta Human Development* 10, 225-261.
- Gimeno, J. (2001). *Los materiales y las condiciones de enseñanza*. Lugar Editorial. Buenos Aires.
- Eusko Jaurlaritza, (2014). *Heziberri 2020. Hezkuntza-eredu pedagogikoaren markoa*. Vitoria-Gasteiz. Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila. Eusko Jaurlaritza.
- Godall, T. (2016). "Movimiento libre y entornos óptimos. Reflexiones a partir de un estudio con bebés. RELAdEI". *Revista Latinoamericana de Educación Infantil*. Pikler Lóczy monografikoa, 5(3) 41-46.
- Gulardin, A. (2006). "Cultivar la calidad". *Infancia. Educar de 0 a 6 años*, 1 00. zk., 7-10.
- Hoyuelos, A (2005). "La cualidad del espacio-ambiente en la obra pedagógica de Loris Malaguzzi". Hemen: I. Cabanellas eta C. Eslava (koord.), *Territorios de la infancia. Diálogo entre arquitectura y pedagogía*. 154-166. Graó. Bartzelona.
- Hoyuelos, A. (2006). *La estética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi*. Octaedro. Bartzelona.
- Jara, J. eta Mantovani, A. (2008). *El actor creativo / La actriz creativa. Manual para conseguirlo*. Artezblai. Bilbo.
- Laorden, C. eta Pérez, C. (2002). "El espacio como elemento facilitador del aprendizaje". *Pulso*, 25. zk., 133-146.
- Lleixá, T. (koord.). (2000). *Haur Hezkuntza 0tik 6 urtera*. Euskal Herriko Unibertsitateko Argitalpen Zerbitzua. Bilbo.
- López-Goñi, I. (1999). "María Montessori". *Hik Hasi*, 39. zk., 40-42.
- Malaguzzi, L. (2001). *La educación infantil en Reggio Emilia*. Octaedro. Bartzelona.
- Malaguzzi, L. (2005). *Los cien lenguajes de la infancia*. Rosa Sensat. Bartzelona.

- Marchesi, A. eta Martín, E. (2014). *Calidad de la enseñanza en tiempo de crisis*. Alianza editorial. Madril.
- MEC (Hezkuntza eta Zientzia Ministerioa) (2004). *La educación infantil un derecho. Una educación de calidad para todos y entre todos*. Propuesta para Debate. Rosa Sensat. Bartzelona.
- Montero, D., Etxabe, E. eta López, A.L. (2017). "Educación Secundaria y discapacidad intelectual en Euskadi". *Cuadernos Deusto Derechos Humanos*, 87. zk. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo.
- Oiarbide, J. eta Sáenz, M. (2000). "Reggio Emilia. Itailiatik Euskal Herrira". *Hik Hasi*, 53. zk., 8-17.
- NBE (Nazio Batuen Erakundea). (1989). *Haurren eskubideei buruzko Hitzarmena. Batzar Nagusiak onartua, sinatzeko eta berresteko, 44/25 ebazpena, 1989ko azaroak 20*.
- Pardo, M. (2015). *El principio de toda una vida. Una compañía en la crianza de los 0 a los 3 años. De unos brazos que sostienen y una escuela que acompaña*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritzako Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
- Pikler, E. (1985). *Moverse en libertad*. Narcea. Madril.
- Quinto, B. (2010). *Educación en el 0-3. La práctica reflexiva en los Nidi d'Infanzia*. Graó. Bartzelona.
- Ríos, J. A. (2016). *Los laberintos de la terapia familiar: A lo largo de 50 años ininterrumpidos*. ACCI. Madril.
- Rodríguez Pelegrín, I. M. (2009). "La importancia del período de adaptación en el alumnado de tres años: una experiencia práctica". *Cuadernos del profesorado*, 4. zk. (2), 26-33. Espiral.
- Ruiz de Velasco, A. (2008). "Emmi Pikler, el valor de la actividad autónoma". Hemen: "Construir la escuela a partir del niño". *Perspectivas Educativas en 0-3*. Udalaren Haur Eskolen 4. Prestakuntza Jardunaldiak. Madril.
- Sáez, J. M., eta Clemente, L. (2005). *Modelo de Evaluación para la Educación Infantil*. Hezkuntza eta Zientzia Ministerioa, Sistemaren Ebaluazioaren eta Kalitatearen Institutu Nazionala. Madril.
- Sainz de Vicuña, P. (2010). *Educación en el aula de 2 años. Una propuesta metodológica*. Graó. Bartzelona.
- Sánchez-Cano, M. eta Bonals, J. (Coords.) (2005). *La evaluación psicopedagógica*. Graó. Bartzelona.
- Subirats, M. (2014). "Avances y retos en las políticas y en las prácticas de los géneros". *Educación, Especial 30 aniversario*, 85-100.
- Stufflebeam, D.L. eta Shinkfield, A.J. (1987). *Evaluación sistemática. Guía teórica y práctica*. Paidós. Bartzelona.

Tardos, A. (2006). “Las actividades dirigidas”. *Revista Infancia*, 98. zk. 8-12.

Tormes, L. eta Gámez de Rus, I. (2008). “El aporte de la pedagogía waldorf en la educación del niño de 0 a 3”. Hemen: “Construir la escuela a partir del niño”. *Perspectivas Educativas en 0-3*, 71-76. or. Udalaren Haur Eskolen 4. Prestakuntza Jardunaldiak. Madril.

Tresserras, A. (2017). *Aportaciones a la formación del profesorado a través del análisis de una experiencia de arte y juego dramático en el primer ciclo de Educación Infantil*. (Dokto-re-tesia). Euskal Herriko Unibertsitatea / Universidad del País Vasco.

Vila, I. (1995). “Familia y escuela: dos contextos y un solo niño”. *Aula de Innovación Educativa*, 45. zk., 72-76.

Wettich, H. (2005). “Autonomía y cooperación en la vida cotidiana”. *Infancia Educar de 0 a 6 años*, 89 zk., 14-17.

Wild, R. (2006). *Libertad y límites. Amor y respeto*. Herder. Bartzelona.